

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A 18-19. századi magyar irodalom kortárs reprezentációi

Egyetemi tanév 2026/2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (Főszak)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	A 18-19. századi magyar irodalom kortárs reprezentációi			A tantárgy kódja	LLM3162
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Biró Annamária				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Biró Annamária				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	Évk. ellen.
2.7. Tantárgy rendszere	Választható			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					4
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					28
3.8. A félév összóraszama					70
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Infrastruktúra egyes témákhoz (vetítő, laptop, internet); könyvek
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Infrastruktúra egyes témákhoz (vetítő, laptop, internet); könyvek

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP13	Írott tartalmat készít
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT2	Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare
CT3	Információforrásokat használ
CT8	Képes az önreflexióra

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2, CP3, CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató leírja az általános nyelvészet és irodalomelmélet alapvető fogalmait, és alkalmazza azokat a magyar nyelvre és irodalomra.	1. A hallgató alkalmazza a természetes nyelvek és az irodalom tanulmányozására jellemző módszertani és elméleti modelleket.
CP2, CP3, CP21, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	2. A hallgató szinkron és diakron módon tájékozódik a magyar vagy a világirodalom tanulmányozott korszakaiban.	2. A hallgató a megfelelő történelmi és kulturális kontextusba helyezi a magyar és a világirodalom a jelentős műveit és szerzőit.
CP2, CP3, CP12, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	3. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez.	3. A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
CP3, CP12, CP24, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	4. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.
CP1, CP2, CP3, CP21, CT8	5. A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei. Ismeri az interkulturális jelenségek elméleteit, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik azon ország(ok) kultúrájáról és társadalmáról, ahol a magyar nyelvet használják.	5. A hallgató elemzi és értelmezi a szóbeli vagy írásbeli kommunikáció explicit és implicit jelentéseit, felismeri a tudományos és irodalmi szövegek történeti, regionális meghatározottságait.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri a korszak irodalomtörténetének alapfogalmait, műfaj történeti folyamatait, műfajait, szerzőit, irodalmi szövegvilágát és az alapvető történelmi háttérrel, valamint a vonatkozó szakirodalmat.
2. A hallgató képes felismerni a kortárs irodalmi szövegek és filmfeldolgozások viszonyát az irodalmi hagyományhoz.
3. A hallgató ismeri a kortárs kulturális termékek hagyománykezelési módszereit
4. A hallgató összefüggést teremt a klasszikus szövegek és a kortárs irodalom között.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató képes összefüggéseket teremteni az irodalmi szövegek, társadalmi folyamatok, műfaj történeti és esztétikai változások között, a filozófiai háttérrel fel tudja használni a szövegek értelmezésében.
2. A hallgató képes csoportban dolgozni és adott hagyománykezelési problémát kidolgozni, megvitatni és megvédeni.
3. A hallgató képes előadásba foglalni és mások számára is követhetővé tenni a különböző korszakok szövegeinek viszonyát.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. Bevezetés, tervezés. Reprezentációelméletek	Problémafelvetés és a hallgatók előzetes tájékozottságának felmérése	
2. Kortárs történelmi regény. Elméleti háttér	Előadás, fogalommagyarázatok	
3. Életmű és ideológia a kortárs irodalomban (Péterfy Gergely, <i>A kitömött barbár</i> , Kazinczy életműve, a felvilágosodás ideológiájának problémaköre)	Előadás, fogalommagyarázatok	
4. Történeti figurák és fiktív szereplők továbbélése (Szilasi László, Garaczi László, Láng Zsolt regényei alapján)	Előadás, fogalommagyarázatok	
5. Weöres Sándor: Psyché – a korszakteremtés módozatai	Fogalom-tisztázó magyarázat	
6. A 18-19. századi lírai hagyomány kortárs megjelenítései (Borbély Szilárd, Kovács András Ferenc, kortárs közéleti líra, Petőfi-átiratok)	Fogalom-tisztázó magyarázat	
7. Reformkori költészet és kortárs közéleti líra (Édes hazám c. kötet)	Párbeszédre épülő előadás	
Könyvészet Bokányi Péter, <i>„Ahogyan sohasem volt.” A történelmi regény változatai napjaink irodalmában</i> Rácz I. Péter: A történeti narratíva poétikai szerepe a mai magyar irodalomban. Márton László, Láng Zsolt, Háy János és Darvasi László regényei. Prae, 2000. 1–2. sz Hayden White: A történelem poétikája. Narratológiai kihívás a történetírásban. Aetas, 2001. 1. sz. Hanna Pitkin, <i>The Concept of Representation</i>, University of California Press, Berkeley – Los Angeles, 1967. Serge Moscovici, <i>A szociális reprezentációk elmélete</i> = Uő.: Társadalom-lélektan. Válogatott tanulmányok, Osiris, Budapest, 2002, 210–289.		
8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Szervezés, az olvasmányok, a munkamenet megbeszélése, ráhangolódás a tematikára	Tanár-diák dialógus	

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

2. Batsányi János a kortárs irodalomban (történeti alakok, ideológiák reprezentációja) Márton László: <i>Minerva búvóhelye</i>	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
3. Batsányi János a kortárs irodalomban (történeti alakok, ideológiák reprezentációja) Márton László: <i>Minerva búvóhelye</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
4. Párhuzamos életrajzok: Láng Zsolt: <i>Bolyai</i> (részletek)	Vitaindító, dialógus, verselemzés, szövegértelmezés	
5. Párhuzamos életrajzok: Láng Zsolt: <i>Bolyai</i> (részletek)	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
6. Motívumok átöröklődése a 19. századból a 20. századba: Weöres Sándor: <i>Psyché</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
7. Motívumok átöröklődése a 19. századból a 20. századba: Weöres Sándor: <i>Psyché</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
8. Hitelesség és kísérleti film: Bódy Gábor: <i>Nárcisz és Psyché</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
9. Csokonai motívumkészlete és Borbély Szilárd költészete: <i>Ámor és Psyché-szekvenciák</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
10. Csokonai motívumkészlete és Borbély Szilárd költészete: <i>Ámor és Psyché-szekvenciák</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
11. Petőfi-átiratok	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
12. Kortárs közéleti líra	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
13. Kortárs közéleti líra	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
14. Az elsajátított ismeretanyag összszegzése		
Bibliográfia BÁN Zoltán András, Bevezetés a Psyché-analízisébe, Beszélő, 1998, 3. sz. [online]: http://beszelo.c3.hu/cikkek/bevezetes-a-psyche-analizisbe BÉNYEI Péter, A történelmi regény műfajkonstituáló tényezőinek meghatározási kísérlete. <i>Studia Litteraria Iuvenum</i> 37, 1999, 55–89. LABÁDI Gergely: A magyar költő idegen messze földön. Márton László: <i>Minerva búvóhelye</i> . Forrás, 2007/2, 90–92. MARGÓCSY István: Vigasztalanságok könyve. Holmi, 2007/2. http://www.holmi.org/2007/02/ket-biralategy-konyvrool		

9. Értékelés

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Tevékenységi típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Hozzászólások	25%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció, adekvát kifejezőmód		
9.5 Szeminárium/ Labor	Vitaindító, szemináriumi tevékenység	Szóbeli hozzászólások	50%
	Szemináriumi tevékenység, csoportmunkában való részvétel	Csoportmunka	25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Vizsgafeleadatoknál átmenő jegy szerzése - Jelenlét a szemináriumokon (max. 2 hiányzás), aktivitás: szakmai jelenlét a szemináriumi. A szemináriumokon való részvétel feltétele a primér szövegek elolvasása. - Szemináriumi átmenő pontszám. - Az írásbeli feladatokban: nyelvhelyesség, helyesírás			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:
2026. 04. 06.

Előadás felelőse:
Biró Annamária

Szeminárium felelőse:
Biró Annamária

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása